

LASTEN TURVALLISUUTTA LISÄÄVÄT TOIMINTATAVAT JA VAPAAEHTOISTEN RIKOSTAUSTAN SELVITTÄMINEN

Toukokuussa 2014 tuli voimaan laki **lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten** rikostaustan selvittämisestä (148/2014). Se antaa yhdistyksille mahdollisuuden tietyn edellytyksin selvittää lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustaa. Sillä pyritään estämään sellaisten henkilöiden toimiminen lasten parissa vapaaehtoisena, jotka ovat aiemmin syyllistyneet lasten turvallisuutta vaarantaviin seksuaali-, väkivalta- ja huumausainerikoksiin.

Lain mukaan toiminnan järjestäjä **voi selvittää** vapaaehtoisen rikostaustaa, jos kysymyksessä on tehtävä, johon kuuluu

1. **säännöllisesti ja olennaisesti** alaikäisen opetusta, ohjausta, hoitoa, huolenpitoa tai muuta yhdessäoloa alaikäisen kanssa **JA**
2. henkilökohtaista vuorovaikutusta alaikäisen kanssa **JA**
3. **tehtävän hoitaminen yksin tai sellaisissa olosuhteissa, joissa alaikäisen henkilökohtaista koskemattomuutta ei voida turvata** siitä huolimatta, että toiminnan järjestäjällä on käytössä toimintaa koskeva ohje tai tietty menettelytapa, jolla pyritään turvaamaan lasten henkilökohtainen koskemattomuus.

Lisäksi laissa edellytetään, että:

- a. toiminnan järjestäjällä on käytössään toimintaansa koskeva **ohje tai menettelytapa**, jolla turvataan lasten henkilökohtainen koskemattomuus.
- b. toiminnan järjestäjä on ennalta arvioinut, mitkä ovat sellaisia vapaaehtoistehtäviä, joihin valittavan vapaaehtoisen rikostausta on syytä selvittää.

Marttajärjestön toiminnot suuntautuvat vain vähäiseltä osin lapsiin ja nuoriin sillä tavoin, että edellä mainitut lain edellytykset rikostaustan selvittämiseksi täyttyvät.

Mikäli marttayhdistys tai -piiri poikkeuksellisesti järjestää lain tarkoittamaa lapsiin ja nuoriin suuntautuvaa toimintaa, lain tarkoittamat vapaaehtoistehtävät sekä ohjeistus on syytä käydä läpi hallituksessa ja päättää tarvittavat menettelytavat.

Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi SOSTE ja VALO ovat laatineet järjestöjen käyttöön asiaa koskevan toimintaohjeen "Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen", joka löytyy tämän linkin kautta <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/665/fid/3064>.

Mikäli yhdistys katsoo tarpeelliseksi hakea vapaaehtoisia koskevia rikosrekisteriotteita, ne haetaan kirjallisesti. Tulostettava ja sähköisesti täytettävä hakulomake löytyy oikeusrekisterikeskuksen verkkosivuilta www.oikeusrekisterikeskus.fi/lomakkeet.